

Шатило Ангеліна Дмитрівна
студентка 2 курсу ННІ №3
Національної академії внутрішніх
справ

Науковий керівник:

Романенко Людмила Миколаївна
доцент кафедри конституційного
права
і прав людини Національної академії
внутрішніх справ, кандидат
юридичних

ПРАВОВИЙ ЗВ'ЯЗОК МІЖ СУЧАСНОЮ НАУКОЮ ТА ПРАВАМИ ЛЮДИНИ

В сучасному світі спільна діяльність науки та прав людини є ефектом поєднання зусиль та невід'ємною складовою соціального прогресу та розвитку. Взаємодія науки та правових норм визначає нові реалії, де висуваються вимоги до захисту прав та свобод особи в контексті наукового прогресу. Цей взаємозв'язок розглядається як ключовий фактор формування етичних стандартів, регулювання та використання наукових досягнень, а також створення сприятливого середовища для гармонійно розвитку суспільства.

Сила синергії в теорії права людини виявляється і поширюється на різні галузі юридичної науки. Сама синергія - це дія, що посилює ефект взаємодій двох або більше факторів, які характеризуються тим, що спільна їх дія суттєво перевищує звичайну суму їхніх дій. Сучасна наука в парі з інститутом прав людини має значно більший вплив на права людини, а особливо це проявляється в доступі та можливостях застосування своїх прав та їх захисту.

Права людини — це невід'ємні, невідчужувані та універсальні права, які належать кожній людині просто внаслідок її існування. Ці права гарантуються різними міжнародними та національними актами з метою забезпечення гідності, свободи і безпеки кожного індивіда.

Основні категорії прав людини включають політичні, економічні, соціальні, культурні та громадянські права. Ці права охоплюють широкий спектр аспектів, включаючи свободу слова, право на життя, освіту, право на вільний вибір роботи, віри та інші.

Міжнародні документи, такі як Загальна декларація прав людини, Європейська Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод виступають основою для захисту прав людини на світовому рівні. У кожній окремій країні існують також внутрішні закони та гарантії для захисту прав людини та громадянина на національному рівні.

В Україні права людини закріплені не тільки міжнародними актами, а й внутрішніми законодавчими актами. До основних правових актів, які закріплюють права людини і громадянина в Україні належить Конституція

України, яка як основний закон країни гарантує основні права і свободи людини і громадянина.

Вплив сучасної науки на права людини відбувається в різноманітний спосіб, сприяючи розвитку технологій, медицини та знань, що водночас породжує етичні та правові питання.

Аспекти цього наукового впливу на права людини можуть мати абсолютно різні джерела. До прикладу, розвиток медичних технологій та нових досягнень у медицині дозволяють поліпшувати якість життя та продовжувати його тривалість. Але в підсумку ці досягнення породжують питання щодо конфіденційності медичної інформації, генетичного інженерингу та права людини на вибір лікування.

Інформаційні технології створюють нові можливості, але суттєво порушують питання приватності особи та захисту її особистих даних.

Прогрес у науці, в свою чергу, дозволяє покращити якість освіти та розширити можливості для здобуття знань. Однак невідоме забезпечення рівного доступу до освіти кожному, що сприяє дискримінації за певними ознаками.

Наукові дослідження щодо гендерної рівності вносять свій вклад у розуміння гендерних питань, що викликають дебати етичності використання отриманих знань.

Прогрес у біотехнологіях, таких як генетичне редагування, породжує етичні ділеми та ставить питання щодо прав людини на визначення власного генетичного коду та недоторканості особи.

Вільний доступ до засобів масової інформації через соціальні мережі та Інтернет може як зміцнити свободу слова, так і водночас викликати проблематику пов'язану з фейками, дезінформацією, кіберзагрозою, шахрайством та ін. Інформаційна свобода є необхідною складовою розвитку науки, але має забезпечуватись інформаційною грамотністю та обмежуватись правдивою інформацією.

Розвиток цифрових технологій надає неймовірний доступ до інформації, але також породжує серйозні питання щодо приватності та захисту особистих даних. Забезпечення конфіденційності в еру високих технологій вимагає розвитку нових правових норм.

Сучасні наукові досягнення повинні бути інклюзивними та доступними не обмеженому колу осіб, а всім, хто цього прагне. Забезпечення рівного доступу до новітніх технологій та знань є ключовим для зміцнення прав людини на освіту та інформацію.

Використання наукових досліджень для здобуття знань повинно відбуватися в рамках визначених етичними стандартами, що запобігатиме надмірній владі одних та захищати права інших.

Ключовим завданням у використанні нових технологій стало встановлення балансу між розвитком науки та забезпеченням основних прав та свобод людини в рамках етичних стандартів.

Вплив сучасної науки на права людини, який супроводжує науковий прогрес, відображає як великі можливості, так і важливі виклики. Як зазначено, розвиток медичних технологій створив можливості для поліпшення якості життя, але одночасно викликав етичні питання щодо приватності та мораторію на генетичні модифікації. Цифрові технології зробили інформацію більш доступною, але підняли питання захисту особистих даних. Інформаційна свобода стала ключем до прогресу, проте породила великий шельф дезінформації.

Отже існування тісного взаємозв'язку між наукою, правом та етикою є стратегічно важливим для забезпечення розвитку та захисту прав людини в умовах сучасного наукового прогресу. Заходи з гармонізації та узгодженості цих трьох аспектів дозволять забезпечити безпеку, свободу та доступ до переваг сучасних технологій для всього суспільства.

Тільки шляхом збалансованого розвитку та вдосконалення правових стандартів можливо забезпечити взаємозв'язок між сучасною наукою та правами людини в сучасному світі.

*Шевчук Крістіна Вікторівна,
тудентка 2 курсу, група 201 ННІ
№1, Національна академія
внутрішніх справ*

Науковий керівник:

*Чижов Денис Анатолійович,
доцент кафедри конституційного
права та прав людини Національна
академія внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент*

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ УПОВНОВАЖЕНОГО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ

Парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захист прав кожного на території України і в межах її юрисдикції на постійній основі здійснює Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі - Уповноважений), який у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, чинними міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [стаття 1].

Статтею 4. Закону визначено правовий статус Уповноваженого, з якого можна вбачати:

Уповноважений є посадовою особою, статус якої визначається Конституцією України, цим та іншими законами України.

Уповноважений здійснює свою діяльність незалежно від інших державних органів та посадових осіб. Діяльність Уповноваженого доповнює існуючі засоби захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина,